

① Ortogonale dvs. $\vec{a} \cdot \vec{b} = 0$.

$$\vec{a} \cdot \vec{b} = \begin{pmatrix} 3 \\ 4 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 2 \\ t \end{pmatrix} = 6 + 4t = 0 \Leftrightarrow t = -\frac{6}{4} = \underline{\underline{-\frac{3}{2}}}$$

② $(p-2q)^2 + 4pq - (p-q)(p+q)$
 $= p^2 + 4q^2 - 4pq + 4pq - p^2 + q^2 = \underline{\underline{5q^2}}$

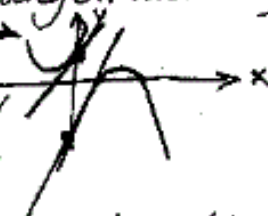
③ $a = x_2 - x_1 \sqrt{\frac{y_2}{y_1}} = 6 - 4 \sqrt{\frac{27}{3}} = 2\sqrt{9} = \sqrt{9} = 3$ } Forskrift
 $b = \frac{y}{a^x} = \frac{3}{3^4} = \frac{3}{3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3} = \frac{1}{3^3} = \frac{1}{27}$ } $f(x) = \frac{1}{27} \cdot 3^x$

④ p: $a > 0$ da glad parabel el. ben vender opad
 Q: $a < 0$ da sur parabel el. ben vender nedad.

p: $b > 0$ } da $f'(0) > 0$. Dvs. da grafens tangent hældning
 Q: $b < 0$ } i punktet $x=0$ er positiv. →

p: $c > 0$ da grafen skærer y-aksen i en positiv
 Q: $c < 0$ da grafen skærer y-aksen
 i en negativ y-værdi.

p: $d < 0$ da grafen ikke skærer x-aksen og der dermed ingen
 Q: $d > 0$ da grafen har
 to nullpunkter.

⑤ $\int 6x^2 + 2x dx = 6 \cdot \frac{1}{3} x^3 + 2 \cdot \frac{1}{2} x^2 + k = \underline{\underline{2x^3 + x^2 + k}}$

$\int_0^1 5x^4 e^{x^5+1} dx$ Løses ved integration ved substitution:

$$u = x^5 + 1$$

$$\frac{du}{dx} = 5x^4 \Leftrightarrow du = 5x^4 dx$$

dvs. $\int_0^1 e^u du = [e^u]_0^1$

Nu indsættes u :

$$\int_0^1 5x^4 e^{x^5+1} dx = [e^{x^5+1}]_0^1 = e^{1^5+1} - e^{0^5+1} = \underline{\underline{e^2 - e}}$$

⑥ Ligning for kuglen:

a) Først beregnes radius ud fra Centrum og punktet på kuglen:

$$\vec{CP} = \begin{pmatrix} 2-0 \\ -1-0 \\ 7-5 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 \\ -1 \\ 2 \end{pmatrix} \quad \text{Længden: } r^2 = 2^2 + (-1)^2 + 2^2 = 9$$

Dvs. ligningen for kuglen:

$$\underline{(x-0)^2 + (y-0)^2 + (z-5)^2 = 9}$$

b) Spids vinkel mellem α og linien CP.

Ud fra tangentplanens ligning fås normalvektoren:

$$\vec{n}_\alpha = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ -2 \end{pmatrix} \quad (\text{den afløses direkte } 1x + 2y - 2z + 1 = 0) \\ \text{til } \vec{n}_\alpha = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ -2 \end{pmatrix}$$

Jeg forsøger mig at forklare ved at tegne en 3D situation i 2D:

Nu beregnes vinklen ml. $\vec{CP}$ og $\vec{n}_\alpha$.

$$\cos v = \frac{\vec{CP} \cdot \vec{n}_\alpha}{|\vec{CP}| \cdot |\vec{n}_\alpha|}$$

$$= \frac{\begin{pmatrix} 2 \\ -1 \\ 2 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ -2 \end{pmatrix}}{3 \cdot \sqrt{1^2 + 2^2 + (-2)^2}} = \frac{2 + (-2) + (-4)}{3 \cdot \sqrt{9}} = \frac{-4}{9}$$

beregnet i a)

$$\Delta v = \cos^{-1}\left(\frac{-4}{9}\right) = 116,388$$

Nu kan vinkel s beregnet ldet $s = v - 90^\circ = 116,388^\circ - 90^\circ$
 $\Leftrightarrow s = 26,3878^\circ \Leftrightarrow \underline{s = 26,4^\circ}$

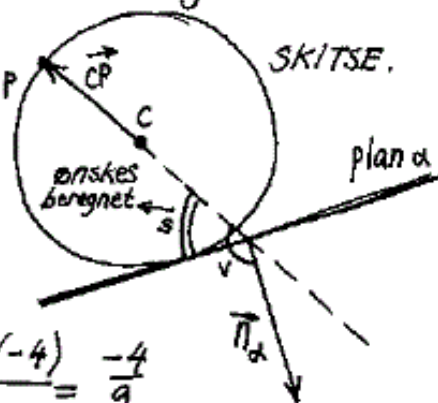
c) kaldes røringpunktet med kuglen for R fås linien RC parameterfremstillingen:

$$\begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 5 \end{pmatrix} + t \cdot \vec{n}_\alpha = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 5 \end{pmatrix} + t \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ -2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} t \\ 2t \\ 5-2t \end{pmatrix}$$

Dette koordinatsæt indsættes i tangentplanens ligning:

$$x + 2y - 2z + 1 = 0 \Leftrightarrow t + 2 \cdot 2t - 2(5 - 2t) + 1 = 0$$

Vha. solve på CAS fås $t = 1$. Værdien for t indsættes i og røringpunktet fås $(x, y, z) = \underline{(1, 2, 3)}$

⑦ a) Vha. CAS bestemmes tangentliniens ligning til

$$y = 22,167x - 14,778$$

b) $f'(x) = 0$ bestemmes vha. solve til $x = -\frac{1}{2}$

Monotonitabel:

x	-1	$-\frac{1}{2}$	0
f'(x)	-	0	+

Grafen for f har globalt minimum i $x = -\frac{1}{2}$
 Grafen for f er aftagende i intervallet $]-\infty; -\frac{1}{2}]$
 og voksende i intervallet $[-\frac{1}{2}; \infty[$.

Opgave 8

a) Potens regression vha. CAS

(OBS! Man må IKKE tage to punkter i tabellen... FORBUDT!)

$a := \text{stat.b} \rightarrow 3,38166$

$b := \text{stat.a} \rightarrow 0,000564$

b) $m(l)$ er i det nedenstående defineret som $f1(x) \rightarrow 0,000564 \cdot x^{3,38166}$

$f1(7,5) \rightarrow 0,513722$

Dvs. tørvægten af en 7,5mm torske larve er **0,51mg**.

$\text{solve}(f1(x)=0,6,x) \rightarrow x=7,85234$

Dvs. længden af en torske larve med tørvægten 0,60mg er **7,85mm**

	A	B	C	D	E
♦				=PowerReg(	
1	5.1	0.14	Titel	Potensregr...	
2	5.5	0.18	RegEqn...	a*x^b	
3	6	0.24	a	0.000564	
4	6.2	0.27	b	3.38166	
5	6.4	0.3	r^2	0.999895	
6	6.7	0.35	r	0.999948	
7	7.2	0.45	Resid	{5.7823032...	
8			ResidT...	{0.0041387...	
9					

Opgave 9 kan jeg bedst lide at løse med papir og blyant, men se efterfølgende nedenfor hvordan opgaven kan løses i Wordmat som er gratis, hvis man har office07 eller nyere til PC. Download gratis på www.eduap.com. Nedenstående spørgsmål a) er beregnet ved få klik - Prøv det ☺

⑨

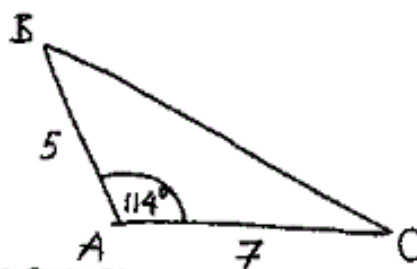
a) $|BC|$: cosinusrelationerne

$$|BC| = \sqrt{5^2 + 7^2 - 2 \cdot 5 \cdot 7 \cdot \cos 114^\circ} \\ = 10,1228 \approx \underline{\underline{10,12}}$$

 ΔB : cosinusrelationerne

$$\cos B = \frac{a^2 + c^2 - b^2}{2 \cdot a \cdot c} = \frac{10,1228^2 + 5^2 - 7^2}{2 \cdot 10,1228 \cdot 5} = 0,775194$$

$$\Delta B = \cos^{-1}(0,775194) = 39,1773^\circ \approx \underline{\underline{39,2^\circ}}$$

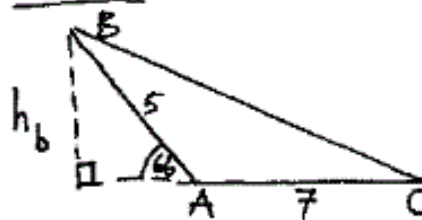

b) Vinklen ved A er en lige

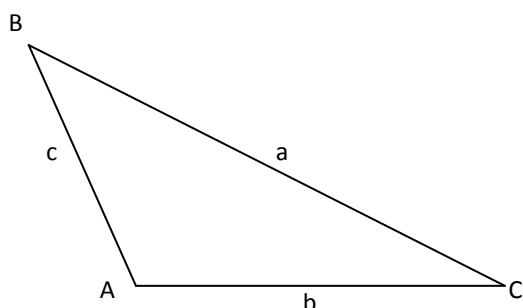
vinkel dvs. 180° Den i figuren markerede vinkel beregnes: $180^\circ - 114^\circ = 66^\circ$.

$$h_b = 5 \cdot \sin 66^\circ = 4,56773 \approx \underline{\underline{4,57}}$$

$$\text{Arealet af trekant ABC: } A_{ABC} = \frac{1}{2} \cdot 4,56773 \cdot 7 = 15,987 \approx \underline{\underline{15,99}}$$

Se her hvordan samme opgave meget nemt løses af Wordmat:

WordMat's trekantsløser anvendes med input: $A = 114^\circ$, $b = 7$, $c = 5$

$$A = 114^\circ$$

$$B = 39,17734^\circ$$

$$C = 26,82266^\circ$$

$$a = 10,12282$$

$$b = 7$$

$$c = 5$$

Længden af siden a findes vha. en cosinusrelation

$$a = \sqrt{b^2 + c^2 - 2 \cdot b \cdot c \cdot \cos(A)} = \sqrt{7^2 + 5^2 - 2 \cdot 7 \cdot 5 \cdot \cos(114^\circ)} = 10,12 = |BC|$$

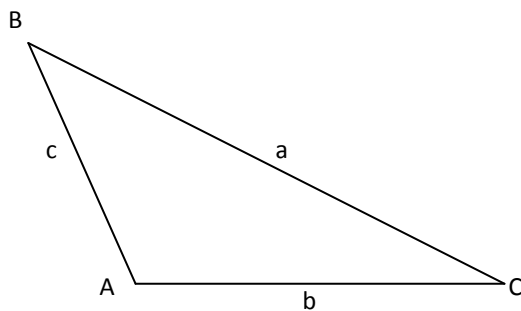
Vinkel B findes vha. en cosinusrelation

Vinkel C findes vha. vinkelsum = 180° i en trekant

$$C = 180^\circ - A - B = 180^\circ - 114^\circ - 39,17734^\circ = 26,82266^\circ$$

$$B = \cos^{-1}\left(\frac{a^2 + c^2 - b^2}{2 \cdot a \cdot c}\right) = \cos^{-1}\left(\frac{10,12282^2 + 5^2 - 7^2}{2 \cdot 10,12282 \cdot 5}\right) = 39,17734^\circ$$

b)

$$A = 114^\circ$$

$$B = 39,17734^\circ$$

$$C = 26,82266^\circ$$

$$a = 10,12282$$

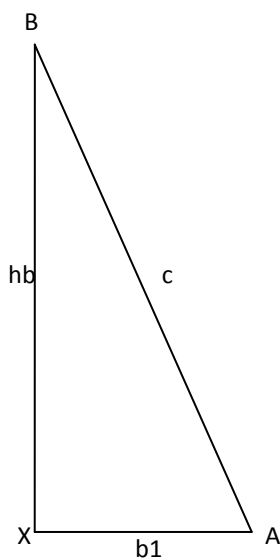
$$b = 7$$

$$c = 5$$

Højden h_b ligger udenfor trekanten. Vinklen udenfor trekanten ved A beregnes til $180-114=66$ grader.

Nu beregnes højden vha. Wordmat.

WordMat's trekantsløser anvendes med input: $X = 90^\circ$, $A = 66^\circ$, $c = 5$

$$X = 90^\circ$$

$$B = 24^\circ$$

$$A = 66^\circ$$

$$c = 5$$

$$b1 = 2,033683$$

$$hb = 4,567727$$

Vinkel B findes vha. vinkelsum = 180° i en trekant

$$B = 180^\circ - X - A = 180^\circ - 90^\circ - 66^\circ = 24^\circ$$

Længden af siden $b1$ findes vha. cosinus

$$b1 = c \cdot \cos(A) = 5 \cdot \cos(66) = 2,0336$$

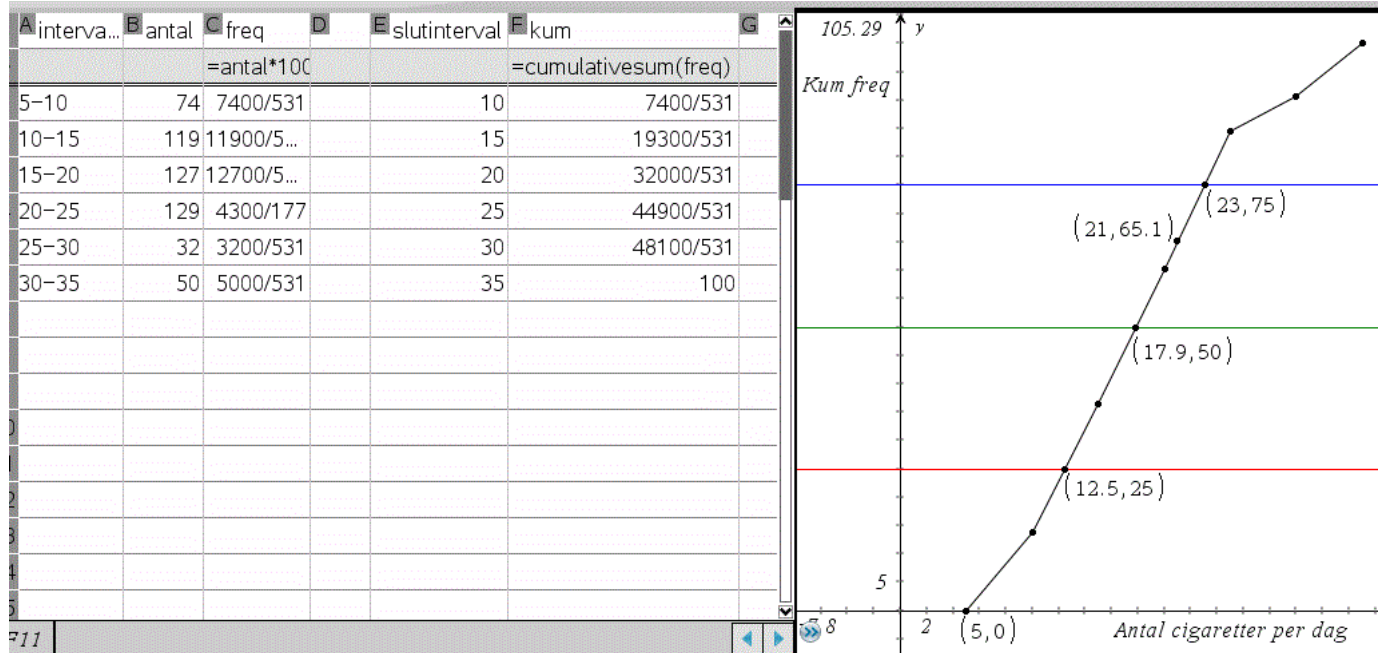
Længden af siden hb findes vha. sinus

$$hb = c \cdot \sin(A) = 5 \cdot \sin(66) = 4,56772783$$

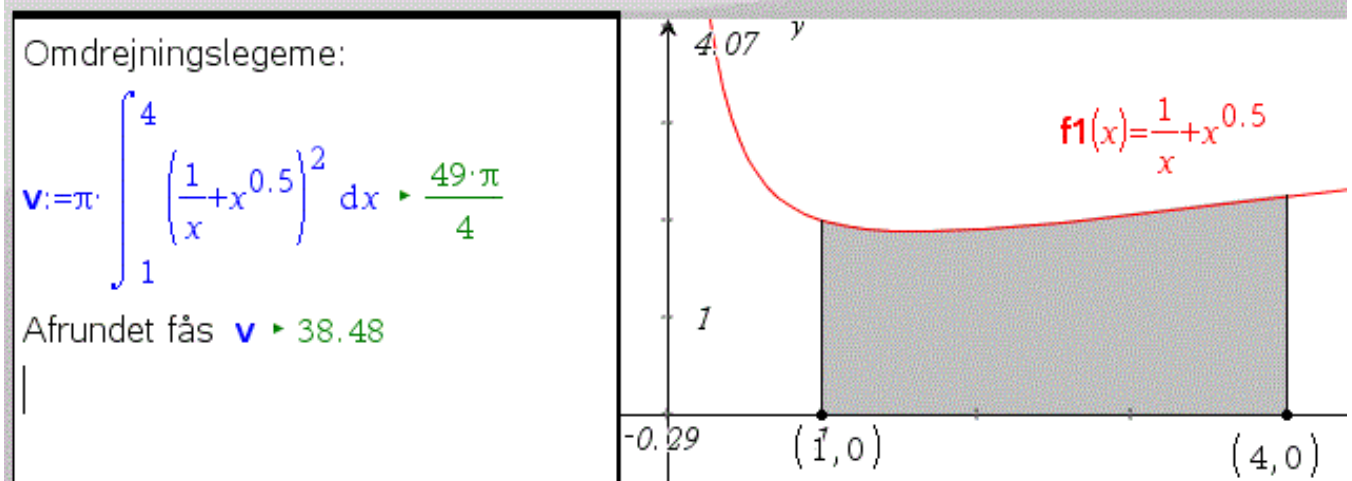
Arealet må man herefter selv beregne.

Opgave 10

Løses i TI Nspire.

Det ses af figuren, at:

Nedre kvartil = **12,5** cigaretter/dag. Median = **17,7** cigaretter/dag og øvre kvartil er **23** cigaretter/dag.**34,9 % ryger mindst 21 cigaretter per dag**, idet $100\% - 65,1\% = 34,9\%$.**Opgave 11**

Opgave 12

Væksthastigheden til tidspunktet $t=0$ ønskes bestemt.

Man får at vide at $N(0)=50$, så nu indsættes blot i differentialligningen:

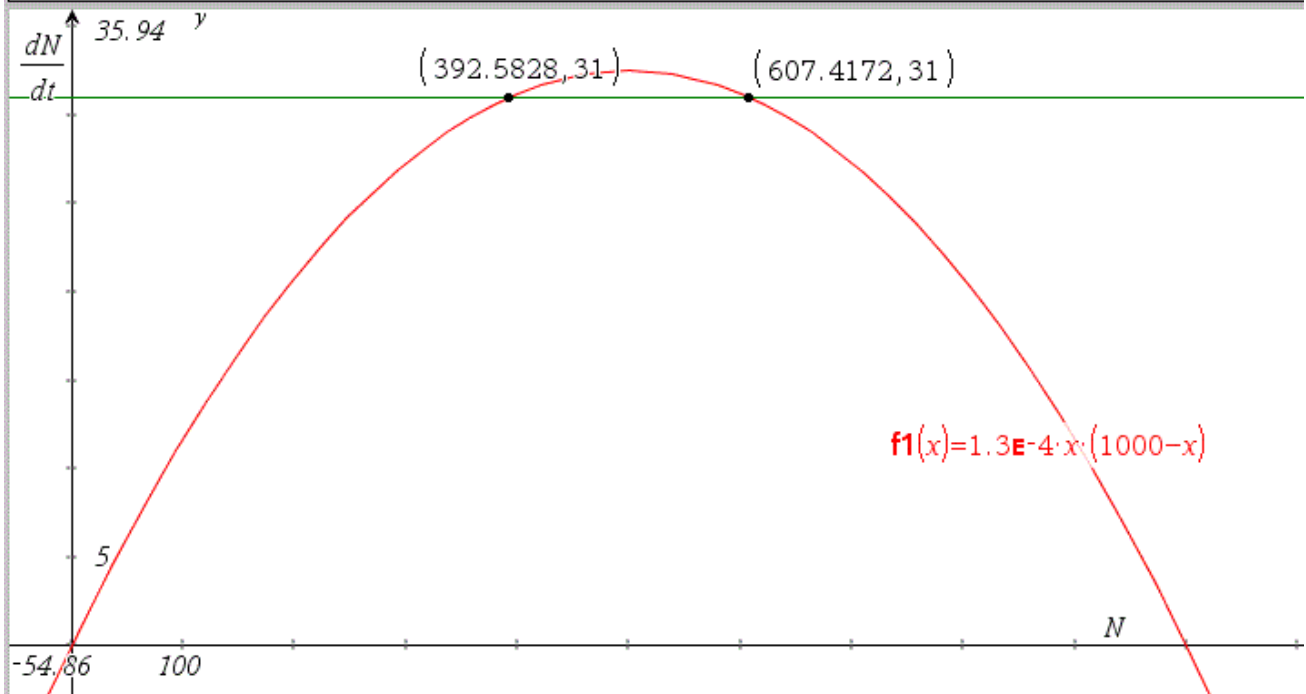
$$\frac{dn}{dt} = 1.3 \cdot 10^{-4} \cdot 50 \cdot (1000 - 50) \rightarrow \frac{dn}{dt} = 6.175$$

Dvs. at til $t=0$ vokser antallet af individer med ca. 6 individer per døgn.

Væksthastigheden er flere gange 31 individer per døgn – Ved hjælp af solve bestemmes værdien for N når $dN/dt=31$:

$$\text{solve}(1.3 \cdot 10^{-4} \cdot n \cdot (1000 - n) = 31, n) \rightarrow n = 392.583 \text{ or } n = 607.417$$

Dvs. at når der er ca. 393 eller 607 individer i populationen vil væksthastigheden være 31.

opg 13 a) Omkreds: $O = \frac{1}{2} \cdot 2\pi r + 2h + 2r = \frac{2h + (2 + \pi)r}{2}$

b) $O = 16$ dvs $h = \frac{16 - (2 + \pi)r}{2} \Leftrightarrow h = 8 - (1 + \frac{1}{2}\pi)r$

$$A = h \cdot 2r + \frac{1}{2} \pi \cdot r^2 = (8 - (1 + \frac{1}{2}\pi)r) \cdot 2r + \frac{1}{2} \pi \cdot r^2$$

Vha CAS fås:

$$\text{expand}((8 - (1 + 0.5 \cdot \pi) \cdot r) \cdot 2 \cdot r + 0.5 \cdot \pi \cdot r^2) \rightarrow 16 \cdot r - 3.5708 \cdot r^2$$

Opgave 14

a) Først benyttes Pythagoras i de retvinklede trekanter til at udtrykke $|\mathbf{AP}|$ og $|\mathbf{PB}|$ ved x .

$$|\mathbf{AP}| = \mathbf{ap} := (40^2 + x^2)^{0.5} \quad |0 \leq x \leq 46 \quad \blacktriangleright \quad \sqrt{x^2 + 1600}$$

$$|\mathbf{PB}| = \mathbf{pb} := (33^2 + (46-x)^2)^{0.5} \quad |0 \leq x \leq 46 \quad \blacktriangleright \quad \sqrt{x^2 - 92 \cdot x + 3205}$$

b) Prisen udtrykkes i form af funktionen $p(x)$:

$$\mathbf{pris}(x) := 50 \cdot \mathbf{ap} + 60 \cdot \mathbf{pb} \quad \blacktriangleright \quad \text{Udført}$$

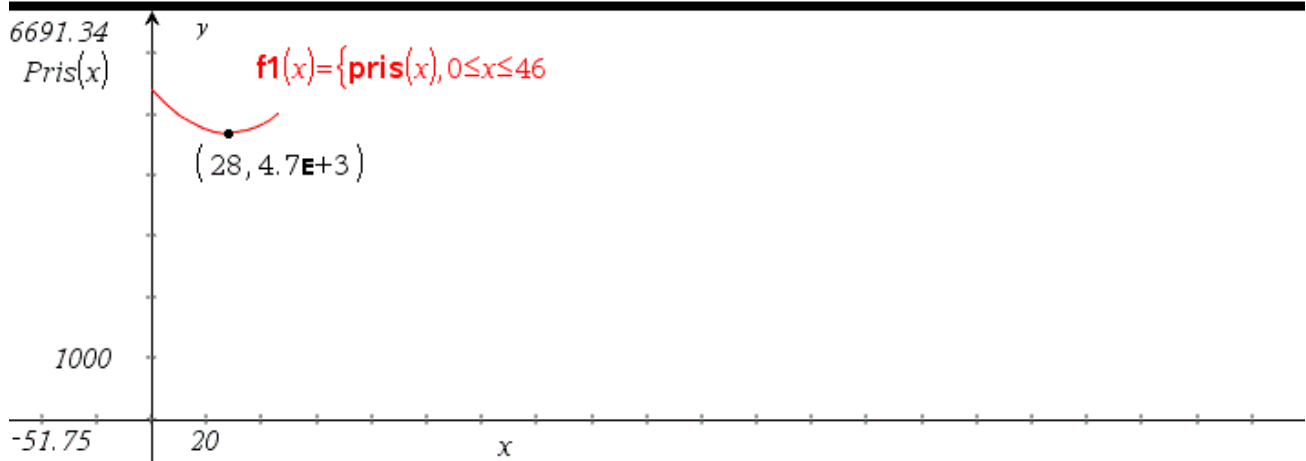
Denne pris skal minimeres, og derfor differentieres og $p'(x) = p_m(x) = 0$ beregnes:

$$\mathbf{prism}(x) := \frac{d}{dx}(\mathbf{p}(x)) \quad \blacktriangleright \quad \text{Udført}$$

$$\text{solve}(\mathbf{prism}(x) = 0, x) \quad \blacktriangleright \quad x = 28.0302$$

Det ses heraf at der er **ét** muligt ekstremum, og af grafen for $\text{pris}(x)$ ses at det er et minimum.

Vejen er altså billigst mulig for **$x=28$**

Opgave 15

Først defineres de to funktioner: $\mathbf{f}(x) := -x^3 + x^2 + k \cdot x + 3 \quad \blacktriangleright \quad \text{Udført}$ og $\mathbf{g}(x) := x^2 + 3 \quad \blacktriangleright \quad \text{Udført}$

Dernæst beregnes skæringspunkter mellem de to grafer:

$$\text{solve}(\mathbf{f}(x) = \mathbf{g}(x), x) \quad \blacktriangleright \quad x = -\sqrt{k} \text{ and } k \geq 0 \text{ or } x = \sqrt{k} \text{ and } k \geq 0 \text{ or } x = 0$$

De to integraler beregnes:

$$\int_{-k^{0.5}}^0 (\mathbf{g}(x) - \mathbf{f}(x)) dx \quad \blacktriangleright \quad 0.25 \cdot k^2$$

$$\int_0^{k^{0.5}} (\mathbf{f}(x) - \mathbf{g}(x)) dx \quad \blacktriangleright \quad 0.25 \cdot k^2$$

Heraf ses, at de to arealer er lige store for alle værdier af k .

Opgave 16

Først defineres funktionen der angiver vandbadets temp: $g(x) := 20 + 0.25 \cdot t$ ▶ *Udført*

Nu løses differentiaalligningen for at finde den funktion f , der beskriver objektets temp:

$$\text{deSolve}(y' = 0.03 \cdot (20 + 0.25 \cdot t - y) \text{ and } y(0) = 10, t, y) \rightarrow y = 0.25 \cdot (0.970446)^t \cdot ((t + 46.6667) \cdot (1.03045)^t - 6.66667)$$

$$f(t) := 0.25 \cdot (0.970446)^t \cdot ((t + 46.6667) \cdot (1.03045)^t - 6.66667) \rightarrow \text{Udført}$$

Objektets temperatur kan nu beregnes, men først må det beregnes, til hvilken tid vandbadets temp er 100 grader:

$$\text{solve}(100 = g(x), t) \rightarrow t = 320.$$

Nu beregnes objektets indre temperatur vha. løsningen til differentiaalligningen $f(t)$:

$$f(320) \rightarrow 91.5517$$

Heraf fås altså, at når vandbadets temp er 100 grader efter 320 sek, så er objektets indre temp **91,6 grader.**